ПОДСЕТНИК ЗА СРПСКЕ ПРЕГОВАРАЧЕ

Моћ Косова

Пише: Бранислав Матић

Ка-да је 1912. на бе-лом ко-њу пр-ви уја-хао у осло-бо-ђе-ну При-шти-ну, из ко-је бе-ху по-ти-сну-ти Тур-ци, ве-ли-ки Ми-лан Ра-кић је ве-о-ма до-бро знао да се ти-ме за-тва-ра гран-ди-о-зни круг. Као ка-да се лич-ност вра-ти у сво-ју би-о-гра-фи-ју и ка-да се на-род вра-ти у сво-ју исто-ри-ју. Ко-ра-ци-ма ње-го-вог бел-ца ко-ра-ча-ла је Прав-да. Правда на коју се чекало четири и по века.

Кроз очи пе-сни-ка, ди-пло-ма-те и вој-ни-ка на ту зе-мљу и тај град гле-да-ла су по-ко-ле-ња стра-дал-ни-ка и ано-ним-них чу-ва-ра „зр-на из ко-јег ће све по-но-во ни-ћи”. Ди-пло-ма-та је и у том по-тре-сном тре-ну оства-ре-ња сна мо-гао за-ми-сли-ти да ће се у бу-дућ-но-сти по-ја-ви-ти но-ве си-ле ко-је ће Ср-бе при-мо-ра-ти да под бор-бом при-вре-ме-но устук-ну са Ко-со-ва. Али те-шко да је ди-пло-ма-та, пе-сник и по-го-то-ву вој-ник мо-гао при-хва-ти-ти по-ми-сао да ће Ср-би јед-ном би-ти на-те-ра-ни да за суд-би-ну све-ти-ња игра-ју са ба-ши-бо-зу-ком и ма-фи-јом јед-ну на-ме-ште-ну утак-ми-цу, да уче-ству-ју у гро-зни-ча-вој тр-ци на соб-ним би-ци-кли-ма. Још те-же је мо-гао при-хва-ти-ти да ће, кад је о Ко-со-ву реч, пра-во на храброст и уз-ви-ше-ност би-ти исме-ја-но и уки-ну-то, за-ме-ње-но вред-но-сти-ма „чма-ра све-та” и „иде-о-ло-ги-јом дро-ба”.

Али, ето, би-ва, до-ђу и та-ква вре-ме-на.

МА-МАЦ ЗА ФА-У-СТЕ

Сло-бо-дан Ан-то-нић је по-след-њи у ду-гом ни-зу оних ко-ји су сми-ре-но, без па-те-ти-ке, ис-пи-са-ли ту ва-жну ре-че-ни-цу: „Ко-со-во за Ср-бе ни-је ствар ра-ци-о-нал-но-сти, оно је ствар иден-ти-те-та.” Соп-ства. Ду-ше. Пре-го-ва-ра-ти о Ко-со-ву зна-чи цен-ка-ти се око ду-ше. Фа-у-стов-ска си-ту-а-ци-ја, опа-сна за сва-ког ак-те-ра са-свим кон-кре-тно и директно. То је тач-ка где пре-ста-је по-ли-ти-ка, а по-чи-ње суд-би-на.

Ми-ло-ше-вић је имао пљач-ка-шку хи-пе-рин-фла-ци-ју, пи-ра-ми-дал-не бан-ке, по-др-жа-вље-ну ма-фи-ју, по-ла ми-ли-о-на де-мон-стра-на-та под про-зо-ром и то-ли-ко из-бе-гли-ца на гра-ни-ци, да-вао је ста-ре срп-ске гра-до-ве и ре-ги-о-не као рас-ка-ла-шне на-пој-ни-це у дej-тон-ској крч-ми, из-ру-чио је Кра-ји-ну и омо-гу-ћио Хр-ва-тској нај-ве-ћу си-му-ла-ци-ју по-бе-де у исто-ри-ји ра-то-ва-ња на овим про-сто-ри-ма. Али је чвр-сто др-жао кор-ми-ло и ужи-вао, не-мој-мо се ла-га-ти, ве-ћин-ску по-др-шку. Пао је тек кад је на-пу-стио Ко-со-во, не схва-та-ју-ћи ни до да-нас да је надасве ти-ме неповратно пре-су-дио сам се-би и да се *то* ни-је мо-гло по-кри-ти сту-пид-ним фра-за-ма из „Днев-ни-ка 2” РТС-а. Да је све дру-го са-чу-вао а на-пу-стио Ко-со-во, исто би про-шао. То ви-ше ни-је би-ла по-ли-ти-ка не-го лич-на суд-би-на. То ни-је так-тич-ко пи-та-ње, или до-сет-ка мар-ке-тин-шких мр-да-ли-ца, не-го гра-ни-ца из-ме-ђу *би-ти* и *не би-ти*.

Ви-ше му се ни-је мо-гло до-го-ди-ти ни-шта што ни-је за-слу-жио.

И ако не-ко од ње-га ипак на-пра-ви хе-ро-ја и му-че-ни-ка, би-ће то упра-во они ко-ји му су-де што је уоп-ште по-ку-шао, ма-кар и ка-та-стро-фал-но по-гре-шно, да бра-ни Ко-со-во.

Не за-бо-ра-ви-мо ни ово: Ми-ло-ше-вић ни-је ни пр-ви ни по-след-њи ви-со-ки срп-ски по-ли-ти-чар ко-ме је Ко-со-во би-ло стра-шно су-ди-ли-ште, или им је због Ко-со-ва пре-су-ђе-но. Би-ло је, ви-де-ли смо, и ви-ше „смрт-них слу-ча-је-ва".

Они на чи-јим име-ни-ма се да-нас за-у-ста-ви-ла ку-гли-ца за во-ђе-ње пре-го-во-ра мо-ра-ју, због Ср-би-је и због се-бе, би-ти све-сни ова-квог ме-та-по-ли-тич-ког зна-че-ња и мо-ћи Ко-со-ва. Не-ка-да би се ре-кло: по-све-ти-ти се или про-па-сти. Мо-дер-ном уху би то исто тре-ба-ло ка-за-ти друк-чи-је, али у оба слу-ча-ја кон-се-квен-це су јасне и лич-не.

НИ-ЈЕ ГО-ТО-ВО

По-зи-ци-ја срп-ских пре-го-ва-ра-ча је-сте те-шка, али и чи-ста. Са-да, кад су нај-зад са-бра-ни и име-но-ва-ни, сва-ко нор-ма-лан у овој зе-мљи ду-жан је да им ба-рем не од-ма-же. Од сад до окон-ча-ња „пре-го-во-ра", Ср-би-ја мо-ра по-ста-ти зе-мља у ко-јој су па-шчад ве-за-на, а ка-ме-ње раз-ве-за-но. Ни-ка-кав де-фе-ти-зам, ма-ло-ду-шност, „иро-ниј-ски дис-курс" или иде-ал по-тро-шач-ке кор-пе не сме-ју им би-ти до-да-ва-ни у бре-ме.

Такав приступ Косову није ни-ка-ква „ми-то-ма-ни-ја" ни „гр-ца-ње у на-ци-о-нал-ном сен-ти-мен-ту", ка-ко се ру-га-ју бе-о-град-ско-кумровачки свр-ше-ни кур-си-сти аме-рич-ког на-ци-о-на-ли-зма. То је пра-во на вер-ност на-спрам под-људ-ског праг-ма-ти-зма, пред-ност ви-си-не над де-бљи-ном, ср-ца и гла-ве над стра-жњи-цом. То је ко-на-чан од-го-вор на пи-та-ње: „Шта ти је ва-жни-је – *част* или *жи-вот*?"

Онај ко ка-же да Ср-би-ја да-нас би-ра из-ме-ђу Евро-пе и Ко-со-ва по-ку-ша-ва да нас сла-же и да нам уки-не ма ка-кав из-бор. Онај ко твр-ди да ће „све би-ти за-вр-ше-но и без срп-ског при-стан-ка" или је не-зна-ли-ца, или ва-ра-ли-ца. Ре-ле-ван-тан срп-ски пот-пис – не Сви-ла-но-ви-ћев или Дра-шко-ви-ћев, на-рав-но – пред-ста-вља је-ди-ну пре-вод-ни-цу из ужа-сног да-ле-ко-се-жног на-си-ља над Ср-би-јом у ка-кав-та-кав ле-га-ли-зам. И ни-је ни-ка-ква тај-на шта ће све би-ти чи-ње-но да се та-кав пот-пис из-ну-ди. Али тај срп-ски пот-пис, уз стрпљење и креативан приступ у оквиру допустивог, нај-моћ-ни-је је пре-го-ва-рач-ко оруж-је у срп-ским ру-ка-ма.

У крај-њем слу-ча-ју, ни-ко у срп-ском ти-му и у Ср-би-ји не сме за-бо-ра-ви-ти: Ко-со-во мо-же би-ти оте-то, мо-же би-ти из-гу-бље-но, али *не сме би-ти да-то*. Ни-ка-да, ни под ка-квим усло-ви-ма. Ко-со-во ни-је пу-ка те-ри-то-ри-ја ко-ја мо-же би-ти ком-пен-зо-ва-на не-чим дру-гим: нов-цем, ста-ту-сом, дру-гом те-ри-то-ри-јом.
Оте-то
или
из-гу-бље-но
Ко-со-во – то је увек би-ло при-вре-ме-но ста-ње.
Да-то
Ко-со-во је трај-но, не-из-бри-си-во про-клет-ство. Ру-ка ко-ја сво-јим пот-пи-сом да-је Ко-со-во је
ру-ка уби-це Ср-би-је
. А пре-ма та-кви-ма не-ће има-ти ми-ло-сти ни Бог ни род. Чак ни ду-шма-ни.
<

(Новембар 2005)